

VSI GODIŠNJAK

2023.

POWER OF SUSTAINABILITY FESTIVAL 2023

VIJEĆE STRANIH
INVESTITORA U BIH
GODIŠNJAK

SADRŽAJ

Događaji • S.2

Inicijative • S.10

Radne Grupe • S.11

Sastanci • S.13

Saradnja • S.16

VSI RADIONICE ESG INFO DANI

U skladu sa nastavkom aktivnosti Vijeća stranih investitora u Bosni i Hercegovini koje se odnose na promociju i uvođenje ESG standarda u kompanijama koje posluju u Bosni i Hercegovini i Zapadnom Balkanu, u mjesecu martu 2023. Vijeće je zajedno sa članicom Advantis Broker iz Banja Luke, te uz podršku Međunarodne finansijske korporacije (International Finance Corporation - IFC) i Državnog sekretarijata za ekonomske poslove (SECO) švicarskog saveznog odjela za ekonomske poslove, organiziralo Info dane o ESG standardima u četiri bosanskohercegovačka grada Banja Luka, Sarajevo, Tuzla i Mostar. Info dani imali su za cilj upoznati bosanskohercegovačke kompanije sa novim praksama, podijeliti međunarodna i regionalna iskustva o integraciji ESG standarda u poslovanju, naročito zbog činjenice da su kompanije u Bosni i Hercegovini postale važan segment globalnih lanaca vrijednosti i da privlače sve veći udio direktnih stranih investicija. S toga, nedostatak razumijevanja i ograničena usklađenost sa standardima i principima ESG-a, postaje sve veći rizik za njihovo poslovanje. Upravo iz tog razloga, članice Vijeća stranih investitora koje imaju kapacitet, rezultate i dokaze koji potvrđuju da one kroz svoje prakse, te obaveze, u velikoj mjeri već ispunjavaju ESG standarde, kroz aktivnosti u okviru Info dana upoznale su domaće kompanije, koje tek trebaju implementirati ESG standarde u svoje poslovanje, sa konkretnim ESG praksama, zatim međunarodnim i regionalnim iskustvima o integraciji ESG standarda u donošenje odluka o ulaganju te pokrenule širi dijalog o izazovima i mogućnostima usvajanja ESG standarda i načela u osnovnu djelatnost bosanskohercegovačkih kompanija.

VSI WEBINAR ESG ALATI ZA IZVJEŠTAVANJE I MJERENJE

U skladu sa okvirnim planom aktivnosti VSI radne grupe za ESG standarde, Vijeće stranih investitora u BiH, u suradnji sa partnerom FinTech kompanijom ConsciESG, 14. novembra 2023. je organiziralo za svoje članice webinar na kojem je predstavljen inovativni alat za lakše za izvještavanje i mjerenje ESG performansi. Webinar je organiziran zbog sve veće važnosti koje ESG standardi zauzimaju u suvremenom poslovanju i činjenice da će od januara 2024. godine, kompanije sa sjedištem u EU morati izvještavati o svojim ESG akcijama te da će integracija ESG-a zasnovana na marketingu, od oktobra 2023. godine biti kategorizirana kao zeleno pranje savjesti (tzv. greenwashing) i prema tome će biti kažnjiva od strane regulatornih institucija EU. Također, isti propisi EU će od 2026. godine imati utjecaj i na i na kompanije sa sjedištem u zemljama Zapadnog Balkana (WB6) i multinacionalne kompanije sa kancelarijama u WB6. Kompanija ConsciESG je pružila detaljnu korak po korak demonstraciju kako koristiti platformu za praćenje održivosti kompanije, kako bi se kompanije pripremile na taj način uskladile poslovanje sa predstojećim strožim propisima EU. Na webinaru je predstavljen prvi naučno zasnovan model na globalnom nivou kako bi pomogao kompanijama i menadžerima da procijene i prate svoj napredak u dosljednom ispunjavanju ciljeva održivosti tokom vremena. Rješenje je univerzalno za sve kompanije bez obzira na industriju i geo-lokaciju, te je nagrađeno od strane UNDP Boost-a za centralnu Aziju i Evropu 2022. godine. ConsciESG trenutno rangira i ocjenjuje napredak 3000 kompanija kojima se trguje na NYSE i njegova metrika finansijski nadmašuje ujedno i S&P 500 benchmark za 19% i Dow Top performere za 1,44% godišnje. U toku webinaru razmatrana su i različita pitanja od interesa za poslodavce koja su postala aktualna kao posljedica pandemije COVID-19, a koja pored opasnosti za zdravlje zaposlenika donosi sa sobom i izazov opstanka na tržištu za mnoge kompanije. Pored članica VSI, webinaru su prisustvovali i kompanije članice privrednih komora u regiji Zapadnog Balkana.

UČEŠĆE SAMIT ENERGETIKE "SET TREBINJE 2023"

Predstavnici VSI bili su učesnici četvrtog samita energetike - SET koji se održao u Trebinju u periodu od 22. do 24. marta 2024. godine. Ovogodišnji samit bio je veoma uspješan sa rekordnim brojem učesnika i postavio je Trebinje kao centar energetike u regionu. Samit je održan pod pokroviteljstvom Vlade Republike Srpske i Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa u Savjetu ministara. Na panelima je razgovarano o temama važnim za razvoj energetskog sektora i usklađenosti zakonodavstva u državama regiona u ovoj oblasti sa Direktivama EU, Energetskom politikom i procesom integracije. Za tri dana koliko je "Samit energetike Trebinje 2023" trajao, održana je Plenarna sesija - ubrzanje regionalnog održivog plana i prelaz na čistu energiju - uloga EU, kao i devet panela. Generalni zaključak samita bio je da trendovi decentralizacije, digitalizacije i elektrifikacije veliki su potencijal za revoluciju elektroenergetskog sistema. Sve veći udio obnovljivih izvora u proizvodnji električne energije i ujedno njihov uticaj na elektroenergetski sistem postavljaju sve veće zahtjeve na ubrzan razvoj samog sistema. Istovremeno, zbog sve veće decentralizovane proizvodnje električne energije u neposrednoj blizini potrošača ili kod samih potrošača, snabdjevačima postaje teško zadovoljavati sve promjenjiviju ponudu i potražnju. Upravo u vezi sa tim u prvi plan sve više dolaze pojmovi i tehnička rješenja kao što su skladištenje energije, mikromreže, prilagođavanje potražnji i mjere energetske efikasnosti.

VSI KONFERENCIJA POWER OF SUSTAINABILITY

TEMA 1 21-22 SEPT. MOSTAR

Investicije u zelenu energiju

www.posfestival.com POWER OF SUSTAINABILITY FESTIVAL 2023

PANEL 2 21-22 SEPT. MOSTAR

Primjena cirkularne ekonomije

www.posfestival.com POWER OF SUSTAINABILITY FESTIVAL 2023

PANEL 3 21-22 SEPT. MOSTAR

E-mobility

www.posfestival.com POWER OF SUSTAINABILITY FESTIVAL 2023

DISKUSIJA ODRŽIVI RAZVOJ TURIZMA

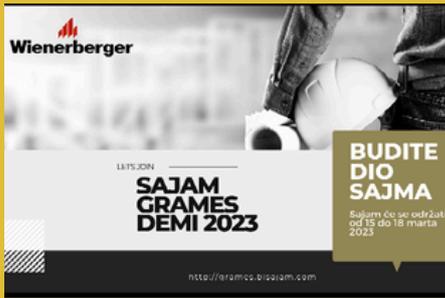

Vijeće stranih investitora u Bosni i Hercegovini i Tehnološki park "Intera" uz podršku Grada Mostara i Federalnog ministarstva okoliša i turizma, organizirali su poslovni skup pod nazivom FESTIVAL "POWER OF SUSTAINABILITY 2023" koji je se održan u Mostaru u periodu 21. i 22. septembra 2023. godine. Ovaj prestižni događaj imao je za cilj promovirati održivi razvoj, zelenu i digitalnu tranziciju i poslovno umrežavanje u regiji Zapadnog Balkana. Pod temom "Izgradnja održive budućnosti Zapadnog Balkana", Festival je okupio značajne govornike, stručnjake i predstavnike iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije, Crne Gore i Srbije. U skladu sa očekivanjima ova dvodnevna konferencija pružila je plodno tlo za dijalog između poslovnog sektora, politike, međunarodnih organizacija te poslovnih udruženja i komora. Paneli, prezentacije i radionice u sklopu festivala fokusirali su se na ključne tematske oblasti:

- § **ULAGANJA U ZELENU ENERGIJU: OSVRT NA SOLARNU ENERGIJU, ENERGIJU VJETRA I GEOTERMALNE IZVORE KAO KLJUČNE FAKTORE ZA ODRŽIV ENERGETSKI RAZVOJ,**
- § **CIRKULARNA EKONOMIJA: FOKUS NA UPRAVLJANJE OTPADOM, ENERGETSKOM ISKORIŠTAVANJU I OBNOVI PRIRODNIH RESURSA KROZ INOVATIVNE PRISTUPE,**
- § **E-MOBILNOST: RAZMATRANJE DEKARBONIZACIJE TRANSPORTNOG SEKTORA I NJENOG DOPRINOSA ČISTIJOJ, ZDRAVIJOJ I PRISTUPAČNIJOJ BUDUĆNOSTI,**
- § **ODRŽIVOST U TURIZMU: ISTICANJE EKOLOŠKIH, EKONOMSKIH I SOCIO-KULTURNIH ASPEKATA ODRŽIVOG RAZVOJA TURIZMA.**

„Cilj nam je bio da kroz ovaj dvodnevni događaj na istom mjestu okupimo predstavnike investitora, ključnih aktera iz oblasti energetike i zaštite okoliša iz javnog i privatnog sektora, međunarodnih organizacija i poslovnog svijeta iz regije. Region je još uvijek na samom početku ulaganja u održivo poslovanje i vjerujemo da će razmjena iskustava i ideja potaći investicije u zelenu tehnologiju i ekološki osvještene projekte, pružajući tako mogućnost stranim investitorima i lokalnim kompanijama da svoje poslovanje učine održivijim i budu u koraku sa svijetom” – istakli su organizatori na kraju ove dvodnevne konferencije.

Izvršna direktorica VSI, Sanja Miović bila je gost na 26. Međunarodnom sajmu građevinarstva i elektro-mašinske industrije, Grames-Demi 2023, koji je održan u periodu od 15. do 18. marta 2023. godine, u Banja Luci u organizaciji Sajam d.o.o. Banja Luka. Ovo je jedini specijalizovani sajam građevinarstva i elektro-mašinske u Bosni i Hercegovini sa sertifikovanim statusom međunarodnog sajma. Na sajmu je učestvovalo veći broj značajnih kompanije iz Bosne i Hercegovine i regiona pa sve do Italije, Austrije i Kine, a među učesnicima i izlagačima su bile i pojedine članice Vijeća stranih investitora u BiH. Generalni sponzor sajma bila je kompanija Wienerberger koja u svojoj grupaciji objedinjuje brendove Tondach crijep, Semmelrock, Pipelife i Porotherm. Pokrovitelj konferencije "Gradimo budućnost" bila je članica VSI - kompanija Tvornica cementa Kakanj (Heidelberg Cement Group). U sklopu sajma održana je imeđunarodna konferencija na kojoj je učestvovalo deset stručnih predavača koji su predstavili inovativna rješenja, ideje i izazove u načinu moderne gradnje. Partneri sajma su bili Vlada Republike Srpske kao i Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, Grad Banja Luka, te Arhitektonsko-građevinsko-geodetski fakultet Banja Luka.

UČEŠĆE

WESTERN BALKANS INVESTMENT KONFERENCIJA

Vijeće stranih investitora Bosne i Hercegovine je učestvovalo je na Šestokomornom investicionom forumu zapadnog Balkana (WB6 CIF) koje je održano 29. marta u Skoplju, u organizaciji RCC-a i EU delegacije. Glavna tema investicionog foruma bila je zajedničko regionalno tržište, te kako poslovna udruženja mogu ujediniti naš region. Na forumu su dodijeljene i nagrade kompanijama koji su regionalni lideri u svojoj branši, a među njima su se našli i članovi Vijeća stranih investitora u BiH, poput kompanije Nelt Group, kompanije Kolektor, kompanije Mikroelektronika, i kompanije Sarajevski kiseljak, koji su također doprinijeli kvalitetnoj panel diskusiji na temu „Jedan region – jedna ekonomija – napredak ka jedinstvenom tržištu EU za biznise Zapadnog Balkana“.

UČEŠĆE

WESTERN BALKANS ESG SUMMIT

Izvršna direktorica Vijeća stranih investitora BiH, Sanja Miović bila je učesnik Western Balkans ESG Summita koji je održan od 26. do 28. aprila 2023. u Tivtu, Crna Gora. Organizatori Samita bili su Vijeće stranih Investitora Crne Gore - Montenegrin Foreign Investment Council i konzultantske kuće iz Londona Sustineri Partners. Tema samita bila je primjena ESG standarda u regionu te da kompanije u regionu sve više pokazuju interesiranje za ESG. Summit je okupio više od 450 učesnika, predstavnike 150 kompanija iz cijelog regiona i šire, koji su pokazali svoju spremnost da prate nove standarde i suvremene prakse u načinu upravljanja svojim biznisima. Tokom dva dana trajanja samita, predavači, vodeći eksperti za ESG standarde iz cijelog svijeta, kroz prezentacije, panel diskusije i predstavljanje inovacijskih praksi predstavili su ovu temu. Posebno mjesto zauzelo je i pokretanje Women on Boards Adria inicijative za veće učešće žena u upravljačkim tijelima kompanija. Summit je otvorio predsjednik Crne Gore Jakov Milatović, a svojim ga je obraćanjem zatvorio premijer Dritan Abazović.

UČEŠĆE

JAHORINA EKONOMSKI FORUM

Predstavnici Vijeća stranih investitora u BiH bili su učesnici šestom Jahorina ekonomskog foruma, čiji je. Generalni sponzor bila članica Vijeća stranih investitora u Bosni i Hercegovini – kompanija m:tel. Jahorina ekonomski forum predstavlja jednu od najuglednijih regionalnih manifestacija na kojoj se, kroz diskusiju predstavnika državnih institucija, kompanija i stručnjaka, dolazi do relevantnih zaključaka kako poboljšati javne politike, ekonomiju i kvalitet života građana Bosne i Hercegovine, kao i regiona. Forum je trajao od 26. do 28. aprila 2023. godine na Jahorini, a već tradicionalno na ovom događaju okupili su se šefovi država, ugledni naučnici, ministri, privrednici, mediji i kulturni radnici. Ove godine, vodeća tema Foruma su regionalne integracije i Bosna i Hercegovina, a u okviru Foruma, održan je i panel na „Jedan region – jedno tržište“. Pored toga, obrađene su također teme o značaju i ulozi digitalizacije, oblast osiguranja, energetska tranzicija, sport kao najjači brend regiona, ali i održiva poljoprivreda, pametni gradovi, te značaj kreativnog sektora.

UČEŠĆE ENERGETSKI SAMIT BOSNE I HERCEGOVINE U NEUMU

ENERGETSKI SAMIT 2023

u Bosni i Hercegovini

Predstavnici Vijeća stranih investitora u Bosni i Hercegovini bili su učesnici Energetskog samita Bosne i Hercegovine 2023 koji je održan u periodu od 26. do 27. aprila u Neumu. Ovogodišnji samit adresirao je mnoga otvorena pitanja koja očekuju Bosnu i Hercegovinu u procesu globalne dekarbonizacije i pravedne energetske tranzicije, poput pitanja budućih investicija u obnovljive izvore energije, te određivanja cijena ugljika (kroz uspostavljanje mehanizma ETS – Emission Trading System ili kroz CBAM - Carbon Border Adjustment Mechanism i utjecaja koji bi oni mogli imati na Bosnu i Hercegovinu i konkurentnost njene privrede. Naše članice su i ovaj put svojim pozitivnim primjerima iz prakse i projektima energetske efikasnosti, pokazale kako je i pored velike potrošnje energije u određenim industrijskim sektorima, moguće smanjiti ukupni karbonski otisak, te konkretno doprinijeti trasiranom putu energetske tranzicije Bosne i Hercegovine.

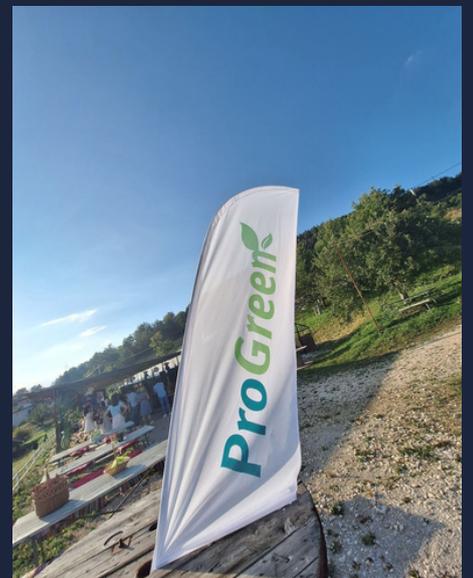
UČEŠĆE WORLD INVESTMENT ENERGY SAMIT

Predstavnici Vijeća stranih investitora u BiH, bili su učesnici konferencije o obnovljivim izvorima energije, zaštiti okoliša i turizma, koja je održana 16. maja 2023. godine, u Visokom. Ministarstvo privrede Zeničko-dobojskog kantona (ZDK) podržalo je organizaciju te je bilo jedan i od partnera ovog poslovnog foruma. Organizatori skupa je bila agencija "EventExpo KIK BiH" i Drvni klaster BiH "Namještaj i drvo", čiji su predstavnici napomenuli kako je ovo treći događaj koji organiziraju na prostoru Bosanskih piramida "Park ravne 2" u Visokom. Učesnici konferencije bile su kompanije iz BiH, komore, institucije sa državnog, federalnog i kantonalnog nivoa, privredni odjeli ambasada, finansijski sektor i vrlo značajan broj članica Vijeća stranih investitora u BiH. Gosti konferencije su također bili predstavnici kompanija iz Hrvatske i Austrije pa je skup imao i međunarodni karakter. Na konferenciji je zaključeno da veliki broj privrednika, uveliko govore o investicijama u obnovljive izvore energije – s akcentom na solarnu energiju, koja je i u ekspanziji u Zeničko-dobojskom kantonu. Učesnici su napomenuli da u ZDK-u već ima 340 firmi koje se u ovom trenutku bave proizvodnjom električne energije iz obnovljivih izvora, tačnije iz izvora solarne energije.

PROCREDIT BANK PREDSTAVILA PROGREN RAČUN

U bajkovitom, prirodnom okruženju na Kromolju i sa spektakularnim pogledom na Sarajevo, 3. avgusta 2023., održana je zabava za klijente i partnere na kojoj je predstavljen ProGreen račun i prva biorazgradiva kartica u Bosni i Hercegovini. ProGreen je račun koji je ProCredit banka dizajnirala na temeljima svih dosadašnjih iskustava i nastojanja da zelenu, ekološku agendu učini vidljivom u Bosni i Hercegovini. Kartica koja je vezana za ProGreen račun je prva biorazgradiva kartica u Bosni i Hercegovini i napravljena je od kukuruznih vlakana. Dodatno, novi, ali i postojeći, klijenti banke koji se odluče za otvaranje ProGreen računa će imati mogućnost da uživaju u brojnim pogodnostima. Jedna od njih je mogućnost kupovine energetske efikasne tehnologije uz povrat od 10 posto od ukupnog iznosa, do maksimalnih 200 KM. Suštinski ovo znači da je, između ostalog, svaki aparat iz programa kućne bijele tehnike s oznakom A+ i više, jeftiniji ukoliko se plaća ovom karticom. Jednako kao što je ProGreen inovativan, i zabava u njegovu čast je bila drugačija od drugih. Uz uzvanice, na party su bili dobrodošli i njihovi kućni ljubimci, a gošće i gosti su imali priliku i odgovarati na pitanja iz trivia kviza. Više o mogućnostima ovog računa i načinu na koji ga možete otvoriti provjerite na web stranici ili Instagram i Facebook kanalima ProCredit banke.

UČEŠĆE SAJAM GOSPODARSTVA 2023 U MOSTARU

Predstavnici Vijeća stranih investitora u BiH bili su gosti 24. Međunarodni sajam gospodarstva – Mostar 2023, održan je u periodu od 2. do 6. maja 2023. godine, na kojem se predstavilo oko 800 izlagača iz 30 zemalja. Zemlja partner ovogodišnjeg sajma je bila Država Izrael. Na ceremoniji otvaranja Mostarskog sajma učestvovali su visoki predstavnici za BiH, visoki zastupnici, predsjednici i premijeri zemalja iz okruženja, kao i visoki zastupnici zemlje partnera, te predsjednici privrednih komora. Na sajmu se govorilo u ulaganjima u BiH, korištenju evropskih fondova, prekograničnoj saradnji, gastronomiji, zapošljavanju mladih i IT sektoru. Sajamsku izložbu pratila je i tradicionalna podsajamska manifestacija Sajam turizma, odnosno sajam vina i vinogradara, te raznovrstan kulturno-zabavni program. Tokom sajma, održano je nekoliko veoma posjećenih i značajnih konferencija, foruma, stručnih skupova, radionica i okruglih stolova, od kojih se izdvajaju konferencije: "Budućnost na sunce", "Budućnost medicine", "Izloženost cyber sigurnosti na Balkanu", "Povratak u budućnost – zamišljeno putovanje u 2042. godinu", te panel sesija "Solarna energija put ka uštedama", koju je organizirala naša članica UniCredit Bank. Kroz ovu zanimljivu panel diskusiju, učesnici su se osvrnuli na važnost zelene energije kao sigurnog puta ka održivijoj budućnosti, razgovarali o utjecaju zakonske regulative na poslovanje s fokusom na primjere iz prakse te kako na njih najbolje odgovoriti. Posebna pažnja je bila usmjerena na novi Zakon o obnovljivim izvorima energije koji je uveo prosumer koncept u Federaciji BiH, prednosti koje bi usvajanje novog Zakona o obnovljivim izvorima energije donijelo u odnosu na postojeći te mogućnost priključenja solarne elektrane za fizička i pravna lica. S obzirom na to da prelazak na solarnu energiju nosi sa sobom i određene izazove, učesnici panela su se stavili na raspolaganje za dodatna obrazloženja glede instalacije solarnih elektrana i priključenja na naponske mreže te ukazali na ekonomski isplativ potencijal koji energija Sunca sa sobom nosi.

UČEŠĆE CONNECTO KONFERENCIJA

I ove godine Vijeće stranih investitora u Bosni i Hercegovini je učestvovao na CONNECTO konferenciji koja iz godine u godinu privlači sve više pozornosti i okuplja proaktivne i poduzetne ljude iz Bosne i Hercegovine, regije Zapadnog Balkana i cijelog svijeta. INTERA Tehnološki Park zajedno s partnerima i suorganizatorima, te uz podršku Europske poduzetničke mreže (EEN), u 2023. godini organizirao je novo izdanje ove B2B konferencije u periodu od 25. - 27. jula. Ove godine, u fokusu konferencije su industrija i proizvodnja – od prerade sirovina, proizvodnje poluproizvoda pa sve do finalnih proizvoda, kao što su: metalurgija i prerada metala, metalni dijelovi i komponente, namještaj i proizvodi od drva, vrata i prozori, električni artikli (kablovi, prekidači, utičnice), automobilske komponente, alati/kalupi, strojevi i oprem, kao i mnogi drugi proizvodi za koje su potrebni znanje, tehnologije i umijeće kako bi opstali na međunarodnom tržištu. Posebna pažnja posvećena je poslovnoj dijaspori BiH. CONNECTO je zamišljen kao platforma za povezivanje BH poslovne dijaspore s poduzetnicima u BiH, ali i drugih zainteresiranih, koji će u konačnici moći: izvoziti proizvode i usluge na globalno tržište, stvarati nova, dobro plaćena radna mjesta, stvarati inovativne proizvode i rješenja, omogućiti nove prilike za mlade ljude u BiH, maksimizirati i iskoristiti izuzetan potencijal tržišta rada Bosne i Hercegovine.

UČEŠĆE POSLOVNI FORUM WESTERN BALKANS – WEST AFRICA

Kao rezultat događaja pod nazivom "Global Business Executive Retreat 2021" u organizaciji Vijeća stranih investitora u BiH, nastavljamo naše poslovno putovanje i umrežavanje između kompanija iz naše regije i regije zapadne Afrike. Nakon uspješnih poslovnih susreta u Budimpešti, između poduzetnika iz regije Zapadnog Balkana i Zapadne Afrike, u Beogradu je u periodu od 15. do 16. septembra 2023. godine organiziran važan poslovni Forum. Vijeće stranih investitora u BiH je sa ponosom sudjelovalo kao partner ovog foruma koji se usredotočio na prilike i globalnu potrebu za izgradnjom poslovnih partnerstava i pristupom tržištima u specifičnim svjetskim regijama, s ciljem postizanja obnove društvenog i ekonomskog prosperiteta. Priliku za susret i razgovor o mogućnostima suradnje sa predstavnicima privrede iz Lagosa, Nigerija imali su poduzetnici balkanskih zemalja Albanije, Kosova, Srbije, Sjeverne Makedonije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore. Delegaciju iz Nigerije predvodio je predsjednik Privredne komore Lagosa, a Forumu je prisustvovala i ambasadorica Nigerije za Jugo-Istočnu Evropu, čije je sjedište u Budimpešti, Njena Ekselencija, gospođa Dr. Mudupe Enitan Irele. Tema foruma je povezivanje nacija, unapređenje vizija za ulaganje u nigerijsko-balkanske poslove, a članovi delegacije iz Nigerije su bili predstavnici kompanija iz sektora poljoprivrede, turizma, IKT, građevine, prerađivačke djelatnosti, nafte i gasa.

UČEŠĆE INFOSEC KONFERENCIJA

Izvršna direktorica Vijeća stranih investitora u Bosni i Hercegovini Sanja Miović bila je gošća na „Infosec 2023“ konferenciji, najznačajnijem regionalnom događaju o cyber sigurnosti koja se po 13. put održala u organizaciji kompanije TeleGroup Ltd, na Jahorini, 5. oktobra 2023. godine. TeleGroup, jedna od vodećih tehnoloških kompanija u regionu specijaliziranih za razvoj IT rješenja i infrastrukturni inženjering, pripremila je 13. InfoSec konferenciju. InfoSec je godinama unazad jedan od značajnijih susreta u oblasti informacione bezbjednosti u regionu. Cilj konferencije je da pruži platformu za razmjenu znanja i najboljih praksi u domenu cyber bezbjednosti. Učesnici su imali priliku da prisustvuju predavanjima, panel diskusijama, radionicama i prezentacijama koje će držati stručnjaci iz ove oblasti. Vještačka inteligencija u borbi protiv cyber kriminala, mračne strane interneta, trendovi i izazovi digitalizacije u javnoj upravi, te rodna raznolikost i inkluzija samo su neke od tema koje su obrađene kroz sesije odličnih panela i prezentacija.

UČEŠĆE NA KONFERENCIJI POLICY DIALOGUE ON ALIGNING PRIORITIES IN THE WESTERN BALKANS

CONFERENCE

Policy Dialogue
on Aligning Priorities in the
Western Balkans

Pathways: Digital • Green • Health •

Vision 2030

WESTERN
BALKANS
Info Hub POLICY
ANSWERSSarajevo, Bosnia & Herzegovina
13 September 2023

Predstavnici Vijeća stranih investitora u BiH bili su učesnici konferencije "Dijalog o usklađivanju prioriteta na Zapadnom Balkanu – Vizija 2030 – Digitalni/Zeleni/Zdravi putevi" ("Policy Dialogue on Aligning Priorities in the Western Balkans – Vision 2030 – Digital/Green/Health Pathways") koja je održana u Sarajevu 13. septembra 2023. godine. Konferencija je imala za cilj podsticanje institucionalnog dijaloga o tome kako uskladiti prioritete na Zapadnom Balkanu (WB), fokusirajući se na izradu politika i strateških dokumenata, uključivanje zainteresovanih strana, kao i na definiranje alata za sprovođenje politika u tri tematska područja: digitalna transformacija (Digital Transformation), zeleni plan (Green Deal) i zdrave društvene zajednice (Healthy Societies). Organizacija ovog značajnog događaja je dio projekta „Odgovori kroz politike“ („Policy Answers“), čiji je cilj izgradnja mostova između nacionalnih/regionalnih prioriteta i prioriteta EU, kao i podrška uključivanju Zapadnog Balkana u relevantne EU inicijative i platforme, poput Evropskih partnerstava, misija i platformi za pametnu specijalizaciju, ka digitalnoj, zelenoj i zdravoj budućnosti na Zapadnom Balkanu. Konferencija je okupila predstavnike vlada sa Zapadnog Balkana i druge ključne zainteresovane strane, predstavnike Evropske komisije kao i eksperte iz primarnih oblasti, kako bi razgovarali o stanju na Zapadnom Balkanu i razmatrali prioritete za naredni period, odnosno Viziju 2030. Ova konferencija bila je prilika za stručnjake iz različitih oblasti da se uključe u konstruktivan i progresivan dijalog, te predlože efikasna rješenja i instrumente za usklađivanje prioriteta Zapadnog Balkana sa prioritetima EU, te da se zajednički radi na izgradnji zelenijih, digitalnijih i otpornijih ekonomija, kao i zdravijih društava.

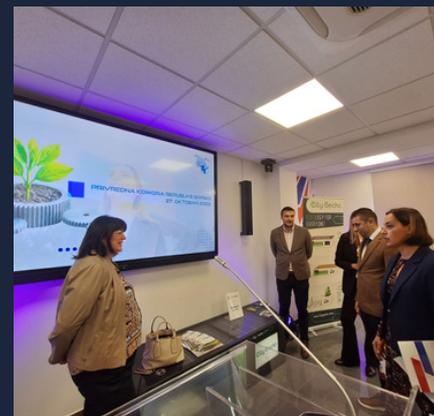
UČEŠĆE BANJA LUKA ENERGETSKOM FORUMU – „UŠTEDIMO ENERGIJU“

Predstavnici Vijeća stranih investitora u BiH bili su učesnici energetskog foruma u Banja Luci koji je organizirala Unija poslodavaca Republike Srpske uz podršku Ministarstva privrede i preduzetništva Republike Srpske, a koji je održan 7. septembra 2023. godine, u kompleksu "Ostrvo Stara Ada" u Banja Luci. Cilj događaja "BANJALUKA ENERGETSKI FORUM – UŠTEDIMO ENERGIJU" je bio da pruži informacije domaćim kompanijama o mogućnostima uštede energije i predstavi najnovija tehnička rješenja iz oblasti obnovljivih izvora energije. Na Forumu su predstavljeni uspješno realizovani projekti uštede energije u kompanijama, kao i mogućnosti finansiranja poboljšanja energetske efikasnosti. Događaj je koncipiran kao sajam na otvorenom uz uvodno izlaganje i panel o poziciji poslovne zajednice u odnosu na cjenovne politike električne energije i energetske efikasnosti uopšte. Događaj je okupio 30 izlagača, 300 učesnika, uključujući regionalne proizvođače iz oblasti energetske efikasnosti, potencijalne korisnike – kompanije, predstavnike Vlade Republike Srpske, predstavnike bankarskog sektora i međunarodnih organizacija. Izlagači iz Bosne i Hercegovine, Srbije i Slovenije su svoje proizvode i usluge predstavili u prezentacijskom dijelu događaja, kao i na štandovima. Forum je bio dobra prilika za poslovno povezivanje i informisanje o novim tehnološkim dostignućima u oblasti energetske efikasnosti.

UČEŠĆE VI KONFERENCIJA I III SAJAM PREDUZETNIŠTVA ŽENA U REPUBLICI SRPSKOJ

Vijeće stranih investitora u Bosni i Hercegovini je prisustvovalo VI Konferenciji i III Sajmu preduzetništva žena u Republici Srpskoj – "Održivost kao imperativ" u organizaciji Privredne komore Republike Srpske (PKRS), koji su održani 27. oktobra 2023. godine u Banja Luci. Osnovni cilj Konferencije je, pored promocije preduzetništva žena i razmjene iskustava preduzetnica iz zemlje i regiona, da se pokrene dijalog o održivosti poslovanja i svim izazovima koje nosi. Programom događaja organizirani su paneli sa zanimljivim gostima, predstavljena su iskustava i primjeri dobre prakse, zanimljivi prateći sadržaji, te sajamsko predstavljanje domaćih proizvođača. Naš predstavnik bila je izvršna direktorica Sanja Miović, koja je učestvovala u panel diskusiji na temu „Održivi lanci snabdijevanja“ i podijelila korisne informacije vezano za angažman Vijeće stranih investitora u Bosni i Hercegovini i njenih članica na uvođenju i promociji ESG standarda u Bosni i Hercegovini. Panel je moderirala generalna sekretarka PKRS, Dragana Kokot. Brojne članice Vijeće stranih investitora u Bosni i Hercegovini su također prisustvovala konferenciji. Prisutne dame su imale priliku da razmijene najbolje prakse i iskustva vezana za izazove poslovanja i zahtjeve koji sve intenzivnije dolaze iz Evropske Unije u smislu održivosti poslovanja, dokazivanja porijekla energije, porijekla repromaterijala, zaštite na radu i drugim pitanjima koja su značajna za sva preduzeća, a posebno za izvozno orijentirana preduzeća. Zahvaljujemo se organizatoru Privrednoj komori Republike Srpske na pozivu i čestitke na odličnoj organizaciji. Ovo je bila odlična prilika za jačanje saradnje, promociju preduzetništva, osnaživanje žena, umrežavanje i međusobnu razmjenu iskustava u cilju postizanja bolje konkurentnosti našeg tržišta.

UČEŠĆE NA KONFERENCIJI UP FBIH OPTEREĆENJE CIJENA RADA I TRŽIŠTE RADA U FBIH

Udruženje poslodavaca FBIH organiziralo je 10. oktobra 2023. godine konferenciju pod nazivom "Opterećenje cijene rada i tržište rada u FBIH", koja je održana u Hotelu Hills u Sarajevu. Cilj konferencije je bio da uz sinergiju djelovanja kreatora ekonomskih politika, odnosno predstavnika vlasti i poslovne zajednice, doprinijeti rješenjima za kreiranje povoljnijeg poslovnog ambijenta, povećanje plaća i životnog standarda građana i konkurentnosti privrede FBIH. Na konferenciji, na kojoj su učestvovali i predstavnici Vijeća stranih investitora u BiH, održana su dva tematska panela "Opterećenje cijene rada" i "Tržište rada u Federaciji Bosne i Hercegovine".

POTREBNA HITNA POREZNA REFORMA

Zajednički zaključak i ocjena svih uvodničara, moderatora, panelista i učesnika konferencije je bio da ove dvije odabrane teme konferencije predstavljaju ključne probleme u poslovanju privrednih društava u realnom sektoru u FBIH. Učesnici su iskoristili priliku i razmijenili informacije o predstavljanim planovima, programskim aktivnostima i ključnim izazovima vezano za fiskalne reforme, kao i reforme tržišta rada. Radi se o dugoočekivanim neophodnim i hitnim reformama s ciljem unapređenja poslovnog ambijenta, pojeftinjenja cijene rada, osiguranja i zaustavljanja odlaska radne snage iz FBIH i olakšanog uvoza radne snage, tamo gdje je to neophodno. Generalna ocjena je bila da se reforme u smislu dvije ključne teme konferencije ne odvijaju očekivanom dinamikom i da je to uslov za poboljšanje stanja hitno donošenje novih poreskih propisa: Učesnici konferencije pozdravili su najave predstavnika Vlade FBIH da će do kraja oktobra 2023. godine, radna grupa koja radi na pripremi seta fiskalnih propisa završiti nacрте ovih propisa, nakon čega će Vlada FBIH pokrenuti zakonodavni postupak. Predstavnici poslodavaca, učesnici konferencije zatražili su da se odmah u rad radne grupe uključe predstavnici socijalnih partnera.

UČEŠĆE WESTERN BALKANS DIGITAL SAMIT

VSI u BiH učestvovalo je na 6. po redu Digitalnom samitu Zapadnog Balkana (WBDS), čiji je domaćin Ministarstvo komunikacija i transporta Bosne i Hercegovine u ime Vlade Bosne i Hercegovine, uz suorganizaciju Vijeće za regionalnu saradnju (RCC), a koji se održao u Sarajevu od 4. do 5. oktobra 2023. godine. Generalna sekretarka RCC-a Majlinda Bregu otvorila je WBDS zajedno s Oliverom Varhelyijem, komesarom za susjedstvo i proširenje, Robertom Violom, generalnim direktorom DG Connect, Stefanom Schnorom, državnim sekretarom u Federalnom ministarstvu za digitalne i promet (Berlin), Steliana Nedera, UNDP Regionalni biro za Evropu i CIS, direktorica regionalnog čvorišta Istanbul, Doreen Bogdan-Martin, generalna sekretarka Međunarodne unije za telekomunikacije (ITU) i Edin Forto, ministar komunikacija i transporta (Sarajevo). Samit ima za cilj unapređenje saradnje i inovacija u digitalnoj sferi među ekonomijama Zapadnog Balkana, okupljajući lidere industrije, donosiocje političkih odluka, preduzetnike i entuzijaste u tehnologiji. Tokom dva dana učesnici su imali priliku da se uključe u informativne diskusije, prisustvuju panel sesijama, istražuju najnovije tehnologije i umreže se sa istomišljenicima iz regiona i šire. Digitalni samit je poslužio kao platforma za razmjenu znanja, iskustava i najboljih praksi s ciljem podsticanja digitalne transformacije i ekonomskog rasta na Zapadnom Balkanu.

UČEŠĆE DIGITAL SNOW KONFERENCIJA

Izvršna direktorica VSI, Sanja Miović učestvovala je na Digital Snow konferenciji koja je održana na Jahorini u periodu od 6. do 9. oktobra 2023. godine. Digital Snow konferencija je vodeći događaj u oblasti digitalnih inovacija i tehnologije u planinskim centrima u regionu, na području Slovenije, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore, Makedonije, Hrvatske, Bugarske, Rumunije, Armenije i Gruzije. Ovo je treće izdanje konferencije koje je održano na Jahorini, pružajući idealan ambijent za stručnjake, preduzetnike, studente i sve zainteresirane da se upuste u duboke razgovore i razmijene ideje, iskustava i najbolje prakse iz različitih dijelova svijeta, stvarajući jedinstvenu priliku za umrežavanje i učenje. Konferencija je ponudila bogat program sa raznolikim temama koje su se koncentrirale na digitalizaciju, upravljanje podacima i procesima, zaštitu podataka, ali i zaštitu prirode i ekonomije u kontekstu planinskih centara. Obradene su svakodnevnne teme sa kojima se susreću ski centri, a to su ski škole i hotelijeri, njihov uticaj i značaj, kao i jedna veoma inspirativna ideja umrežavanja svih ski centara koja je nazvana SkiYU. Istaknuti stručnjaci iz ovih oblasti podijelili su svoje duboko znanje i iskustvo kroz inspirativna predavanja, diskusije i panele.

UČEŠĆE
ECOMONDO 2023

Na poziv članice MT-KOMEX i Energetskog portala, predstavnici Vijeća stranih investitora u BiH, učestvovali su na Sajmu zelenih tehnologija ECOMONDO, u periodu od 7. do 10. novembra 2023., koji je održan u Riminiju, u Italiji. Sajam je jedan od ključnih u Evropi i fokusira se na cirkularnu ekonomiju, inovativne tehnologije i ekologiju, zbog čega obuhvata širok spektar tema uključujući upravljanje vodama, reciklažu otpada, bioenergiju, poljoprivredu, transport i slično. Konferencije, seminari, prezentacije, izložbe i stručni program u cjelini, pružili su uvid u raznolike inovacije u oblasti održivog razvoja. Ove godine, Sajam se posebno fokusirao na temu otpada, ideje za smanjenje zagađenja Mediteranskog bazena, recikliranje elektronskog otpada, i održivost modne industrije, zbog predviđanja koja nagovještavaju da bi ova industrija svoje emisije mogla da uveća za 60% samo do kraja ove decenije. Ekomonondo sajam se smatra ključnim za promociju cirkularne ekonomije, koja je neophodna za smanjenje otpada i borbu protiv klimatskih promjena, te je ovo bila odlična prilika da zemlje i kompanije razmjene iskustva sa liderima cirkularne ekonomije. Posebno se zahvaljujemo članici MT-KOMEX i kolegama sa Energetskog portala na pozivu i kontinuiranoj podršci našim aktivnostima u Bosni i Hercegovini.

UČEŠĆE
ENERGY WEEK WESTERN BALKANS

Predstavnici Vijeća stranih investitora u Bosni i Hercegovini učestvovali su na Energy Week Western Balkans 2023 koji je održan 18. oktobra u Porto Montenegro, Crna Gora. Energy Week Western Balkans je konferencija koja okuplja energetske kompanije, predstavnike vlasti i državnih institucija iz Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije, Albanije, Srbije i Kosova. Priznata je kao događaj visokog uticaja sa ciljanom publikom i izuzetnim mogućnostima umrežavanja, a prisustvovali su joj predstavnici finansijskih institucija, globalnih proizvođača obnovljive energije i najinovativnijih tehnoloških kompanija na svijetu. Na konferenciji sa donosiocima odluka, visokim zvaničnicima, predstavnicima lokalne i međunarodne zajednice i kompanija iz zemalja Zapadnog Balkana, razgovaralo se o ključnim temama uključujući energetska sigurnost, finansiranje zelene energetske tranzicije, budućnost komunalnih preduzeća i ulogu prenosa. Ova konferencija je bila inspirativna i obećavajuća, pružajući duboku razmjenu ideja i perspektiva među učesnicima.

PROMJENA PDV TRETMANA ZA KARTIČNO POSLOVANJE U BANKAMA

Članice Vijeća stranih investitora pokrenule su inicijativu kod Uprave za indirektno oporezivanje BiH (UIO) i Vijeća ministara BiH kako bi se uklonile dalje posljedice nezakonitog postupanja UIO i nastanka znatne štete za državu Bosnu i Hercegovinu. Uprava za indirektno oporezivanje BiH pokrenula je kontrolu u svim bankama u oba entiteta BiH, sa ciljem naplate PDV-a na usluge koje su bankama pružile inostrane kartičarske organizacije VISA i Mastercard. Iako banke do sada nisu plaćale PDV na ovu vrstu usluga, a UIO to nije nikada ni tražila, niti je prilikom prethodnih kontrola ikada ukazivala da se PDV na tu vrstu usluga treba obračunavati, u junu mjesecu 2023. UIO je donijela rješenja kojima je svim bankama u BiH utvrđena dodatna PDV obaveza na usluge koje su kartičarske organizacije fakturisale domaćim bankama. Bitno je posebno naglasiti da posljednjih dvadesetak godina nije došlo ni do promjene relevantnih propisa, niti činjeničnog stanja na koje se propisi primjenjuju, te da je UIO u prethodnim godinama izdavala mišljenja i obavještenja bankama koje su sa UIO komunicirale preko Udruženja banaka BiH, da ova vrsta usluga predstavlja prateće finansijske usluge koje su oslobođene PDV-a, kao što je to uostalom Zakonom o PDV-u jasno definirano. Za sve vrijeme postojanja UIO, inspeksijske kontrole, ne samo banaka, nego i svih drugih privrednih subjekata, vrše se po pravilu svakih pet godina, te nikada nije vršena istovremena kontrola u svim bankama. U ovom slučaju, iako su u nekim bankama kontrole trajale više godina, a u drugima samo nekoliko mjeseci, sve kontrole su okončane u maju mjesecu 2023. godine, nakon čega su gotovo istovremeno dostavljeni zapisnici o kontroli svim bankama, te nakon toga istovremeno rješenja o razrezivanju dodatne PDV obaveze koja dopijeva za plaćanje u junu 2023 godine. Očigledno je da u donesenim rješenjima ne postoji slobodno izražena ocjena inspektora da li postoji dodatna PDV obaveza. Posljedica ovakvog postupanja nije samo nezakonita naplata PDV-a od banaka, nego je u odnosu na vremenski period utvrđivanja PDV obaveze izvršena diskriminacija banaka, pošto je svakoj od banaka dodatna PDV obaveza obračunata za period nakon prethodno zaključene glavne kontrole, što u suštini znači da su bankama zaračunate PDV obveze za period u kojem nikako nisu znale da ovakva obveza postoji. Kao posljedica toga neke od banaka su obavezane da ovaj PDV plate za period od pet godina, dok će ga druge platiti za godinu dana ili više, zavisno od toga kada je prethodna kontrola kod te banke okončana. U vezi sa svim navedenim, VSI je ukazao relevantnim institucijama da je postupanjem UIO narušen osnovni postulat PDV oporezivanja da on tereti krajnjeg kupca, odnosno korisnika usluga, kao i princip da finansijske usluge i usluge neodvojivo vezane s istima nisu predmet PDV oporezivanja. Nesporno je da ovakvo ponašanje prvenstveno nanosi štetu Bosni i Hercegovini i svim njenim građanima. To znači da postoji potpuna pravna nesigurnost u državi i da se strana investicija ne može pouzdati u bilo koju državnu instituciju. Za svakog ozbiljnog investitora to predstavlja bitnu nesigurnost koja zasigurno ne može voditi ka novim investicijama u Bosni i Hercegovini.

PROBLEM PREVOZA DRVENIH PALETA PREKO GRANIČNIH PRELAZA

Vijeće stranih investitora u Bosni i Hercegovini obratilo se Federalnoj upravi za inspeksijske poslove (FUZIP) sa inicijativom za rješavanje problema sa kojim se trenutno suočavaju neke od naših članica - uvoznika, a koje može imati neželjene efekte na ukupno poslovanje kompanija. Naime, nekoliko članica Vijeća stranih investitora suočavaju se sa problemom prevoza drvenih paleta prilikom uvoza svoje robe u Bosni i Hercegovini zbog neujednačene prakse fitosanitarnih inspektora na graničnim prelazima u Federaciji Bosne i Hercegovine. Izvjesno vrijeme fitosanitarni inspektori na graničnim prelazima skreću pažnju da se uvoz može dozvoliti samo ako su palete prošle odgovarajuću termičku obradu i imaju na sebi žig koji to potvrđuje. S obzirom da se pri uvozu koristi nekoliko vrsta paleta od kojih neke na sebi nemaju pomenuti žig, ali imaju potvrde proizvođača paleta da su palete prošle odgovarajuću termičku obradu. Ovakav način dokazivanja ispravnosti drvenih paleta prihvatljiv je na graničnim prelazima Republike Srpske, dok federalni fitosanitarni inspektori iz sastava Sektora granične inspekcije su stava da se takva praksa ne može prihvatiti već da je neophodno da uvoznici ubuduće vode računa da sve palete na kamionima moraju imati odgovarajući žig, inače će kamioni biti vraćeni sa granice. Kako bi se otklonio ovaj problem za uvozne kompanije, te otklonila pravna neujednačenost postupanja inspeksijskih organa na graničnim prijelazima, Vijeće stranih investitora u Bosni i Hercegovini je adresirao ovo pitanje i poduzeo odgovarajuće mjere prema nadležnom Federalnoj upravi za inspeksijske poslove (FUZIP), sa namjerom da isto bude riješeno.

AKTIVNOSTI FIC RADNE GRUPE ZA POREZE U 2023. GODINI

U Sarajevu je, u februaru 2023. godine, održan prvi sastanak Radne grupe za poreze i fiskalnu politiku koja egzistira unutar strukture Vijeća stranih investitora u BiH. Tokom sastanka članovi Vijeća stranih investitora u BiH su raspravljali o aktuelnim poreskim pitanjima vezanim za predaju godišnjih poreskih izvještaja i prijava. Pored toga, na sastanku se raspravljalo i o drugim temama poput poreskog tretmana stranih investitora, usklađenosti poreskih politika sa različitim djelatnostima, porezu po odbitku sa posebnim naglaskom na SAP, zatim usklađivanje fiskalne politike entiteta, kao i o drugim praktičnim pitanjima iz domena poreza i fiskalne politike. Na februarskom sastanku su predložene i inicijative koje imaju za cilj rješavanje hitnih otvorenih pitanja koja predstavljaju određene prepreke u svakodnevnom poslovanju naših kompanija, te je najavljeno u što skorijem roku iniciranje sastanaka sa relevantnim ministarstvima financija i Upravom za indirektno/neizravno oporezivanje kako bi predstavnici naše Radne grupe za poreze mogli da adresiraju neke od problema koje smo identifikovali kao ključne u poslovanju. Krajem 2023. godine održan je još jedan sastanak radne grupe na kojem su članovi razmatrali i diskutirali o aktuelnim poreskim pitanjima čije rješavanje je od interesa članicama Vijeća stranih investitora. Radna grupa posebno se dotakla otvorenog pitanja vezanog za promjene PDV tretmana za kartično poslovanje u bankama. Razgovarano je i o najavljenim reformskim procesima kada je u pitanju porezna politika u FBiH. Članovi su posebno istakli važnost insistiranja na uvođenju elektronskog poslovanja i upotrebe elektronskog potpisa, jer ne daje mogućnost kompanijama da lakše posluju u skladu sa suvremenim poslovnim praksama npr. nemogućnost vođenja elektronske arhive, izdavanje i priznavanje e-računa itd. Na sastanku je bilo riječi i o pitanjima vezanim za proceduru oslobađanja poreza po odbitku te da se ponovo treba aktualizirati otvoreno pitanje podnošenja odvojenih poreskih prijava u FBiH za svaku poslovnu jedinicu firmi iz RS, jer ovakva praksa otežava knjiženja i podnošenje poreznih prijava za kompanije iz RS-a koje imaju poslovnu jedinicu u FBiH. Članovi su na sastanku naveli još neka otvorena pitanja koja se tiču naplate poreza na dodanu vrijednost, te zaključili da se u narednom periodu treba fokusirati i adresirati nadležnim institucijama rješavanje navedene problematike.

SASTANAK FIC RADNE GRUPE ZA ENERGETSKI SEKTOR

Sastanak VSI radne grupe za energetski sektor održan je 17. juna 2023. godine. Na dnevnom redu sastanka bio je između ostalih tema i izbor novog tim lidera radne grupe, za kojeg je jednoglasno izabran gospodin Indir Osmić, vodeći partner u konzultantskoj firmi CMSReich-Rohrwig Hainz. S obzirom da je u 2024. godini planirano izdavanje nove „Bijele knjige“ članovi radne grupe revidirali su stare preporuke u oblasti energetskog sektora te dali prijedloge za nove preporuke koje bi se trebale naći u novom izdanju. Članovi su također diskutirali i o temama koje bi trebale biti predmet konkretnih zagovaračkih aktivnosti VSI-a poput sastanka sa novim federalnim ministrom energetike, rudarstva i industrije u pogledu novo usvojenih energetskih zakona, zatim uključiti se u izradu policy framework-a za energetski sektor na državnom nivou, te uputiti dopis nadležnom ministarstvu za energetiku u Republici srpskoj u pogledu statusa donošenja podzakonskih akata za primjenu Zakona o Obnovljivim izvorima energije i Zakona o električnoj energiji.

SASTANAK RADNE GRUPE ZA DIGITALIZACIJU I IKT

U Sarajevu je 16. oktobra 2023. godine održan sastanak VSI radne grupe za Digitalizaciju i informaciono-komunikacione tehnologije (IKT). Dnevni red sastanka bio je izbor novog tim lidera radne grupe, zatim, pregled stanja implementacije preporuka iz Bijele knjige 2020, ažuriranje preporuka i priprema poglavlja za naredno izdanje Bijele knjige 2023/2024, te prijedlozi konkretnih zagovaračkih aktivnosti ispred radne grupe. Sastanak FIC Radne grupe za Digitalizaciju i IKT otvorila je Sanja Miović, izvršna direktorica Vijeća stranih investitora u Bosni i Hercegovini, koja je upoznala prisutne članove radne grupe sa načinom rada i tematikom kojom će se baviti radna grupa u narednom periodu. Za tim lidera radne grupe izabran je gospodin Nihad Odobašić, koji obavlja advokatsku praksu u Bosni i Hercegovini u saradnji sa Karanović & Partners. Kada je u pitanju pregled stanja implementacije preporuka iz prošlog izdanja Bijele knjige, izvršna direktorica, Sanja Miović informisala je članove da VSI planira pripremiti i tokom sljedeće godine objaviti novo izdanje Bijele knjige, te da je potrebno revidirati preporuke iz prošlog izdanja. Pozvala je prisutne članove da iznesu svoj osvrt na dosadašnje preporuke i daju eventualne prijedloge za nove, te otvorila diskusiju. U diskusiji su učestvovali svi prisutni članovi radne grupe koji su konstatovali da se treba fokusirati na nekoliko najprioritetnijih preporuka na čijoj implementaciji treba naviše insistirati u narednom periodu. Po pitanju prijedloga konkretnih zagovaračkih aktivnosti izvršna direktorica Vijeća stranih investitora obavijestila je članove da je u planu organiziranje radionice/okruglog stola u narednom periodu sa svim relevantnim stakeholderima gdje će se adresirati svi spomenuti problemi ovog sektora, a prije svega implementacija elektronskog potpisa i poslovanja. Ideja ovog skupa jeste da se otvoreno razgovara o ovim problemima i da pokušamo naći prihvatljivo rješenje za kompanije uprkos političkim opstrukcijama. Radionica će biti javnog karaktera, organizovana uz medijsku podršku. Radionica bi trebala biti interaktivnog karaktera, sa nekih 50 do 100 učesnika. Prisutni članovi su podržali prijedlog uz konstataciju da poslovna zajednica predvođena Vijećem stranih investitora treba agresivnije insistirati na rješavanju ovih pitanja.

SASTANAK VSI RADNE GRUPE ZA ESG STANDARDE

Treći sastanak VSI radne grupe za ESG standarde održan je 23. oktobra 2023. godine, na kojem su prisustvovali predstavnici svih članica: Adriatic Metals, Nelt Group, Tvornica cementa Kakanj, G-Petrol, Miroslav Partners, UniCredit Bank, mtel, Alba BH, ZGI, Bosnalijek, ProCredit Bank, CMS i Karanović & Partners. Sastanak je održan sa ciljem utvrđivanja daljih aktivnosti na polju promocije i implementacije ESG standarda u Bosni i Hercegovini, iako je generalni zaključak svih članica FIC-a bio da je svijest o važnosti o ESG standardima u bh. poslovnoj zajednici za vrlo kratak vremenski period izuzetno porasla. Članovi su zaključili da je vrijeme da se krene u sljedeću fazu, odnosno izradu alata i stručnih edukacija koje će pomoći kompanijama u Bosni i Hercegovini da prvo kreiraju kvalitetne ESG strategije, zatim iste uspješno implementiraju, a time ujedno i zadovolje regulatorne zahtjeve prema svojim trgovinskim partnerima u Evropskoj uniji. Posebna novost jeste da će se organizirati i posebne stručne edukacije (treninzi) za kompanije, na kojima će vodeći stručnjaci iz prakse u ovoj oblasti održati radionice. Prvi u nizu takvih aktivnosti bit će webinar u novembru na kojem će članovima Vijeća stranih investitora u BiH biti predstavljena inovativna FinTech rješenja za izvještavanje i benchmarking, zahvaljujući kojima će kompanije vrlo lako moći da dosljedno procjenjuju i prate svoj napredak u ispunjavanju ciljeva održivosti tokom vremena.

SASTANAK SA GRADONAČELNIKOM MOSTARA

Gradonačelnik Mostara dr. Mario Kordić održao je sastanak 21. marta 2023. godine, u Gradskoj vijećnici sa Sanjom Miović, izvršnom direktoricom Vijeća stranih investitora Bosne i Hercegovine. Na sastanku se razgovaralo o mogućnostima investiranja u gradu Mostaru, suradnji sa postojećim investitorima, te aktualnim investicijskim projektima, posebice u slobodnoj zoni. Izvršna direktorica Vijeće stranih investitor izrazila je zadovoljstvo susretom sa gradonačelnikom i njegovim velikim interesom i željom za privlačenjem stranih ulagača, promocijom potencijala Mostara i mostarske regije te potrebom za uspostavljanjem i unapređenjem režima slobodnih zona, a što u konačnici dovodi i do povećanja iznosa izravnih stranih investicija. Podpora lokalne zajednice kao ključnog partnera u realizaciji jedne investicije predstavlja izuzetno važan faktor za privlačenje stranih investicija. Iskustva iz regije pokazuju da poslovno okruženje koje je prijateljski nastrojeno prema postojećim i potencijalnim investitorima i spremno da pruži svaki vid podrške u smislu ubrzanja procedura, skraćivanja rokova, te davanja određenih poticaja značajno doprinosi ekonomskom razvoju kako lokalnih zajednica tako i društva u cjelini, istaknula je Miović, te naglasila kako je mostarska regija svakako jedna od najatraktivnijih u tom smislu i s odličnim uvjetima za ulaganja. Također, na sastanku je bilo riječi i o infrastrukturnim projektima koji su uspješno realizirani i koji se kane realizirati u Mostaru, a gradonačelnik je u tom svijetlu istaknuo kako će Mostar ove godine biti jedno veliko gradilište i da će se raditi, graditi i obnavljati praktično na svakom dijelu grada.

SASTANAK SA APIK PREDSTAVNICIMA

Predstavnici Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK) 6. juna 2023. godine, posjetili su Vijeće stranih investitora u BiH i održali sastanak sa izvršnom direktoricom Sanjom Miović. Jedna od zadaća APIK-a, pored saradnje sa institucijama javnog sektora, jeste poduzimanje aktivnosti usmjerenih na poboljšanje javno-privatnog partnerstva naročito usmjerenih na prevenciju korupcije u privatnom sketoru. Sastanak je bio izvrsna prilika da se razgovara i sagledaju mogući aspekti međusobne saradnje VSI i APIK-a, naročito u oblasti poboljšanja integriteta, mogućnosti stvaranja povoljnije poslovne klime u cilju poboljšanja inostranih ulaganja, praćenje stručnih seminara, edukacija, iniciranje izmjena zakona, davanja mišljenja na zakone, te pomoći kod izrade strateških dokumenata iz oblasti korupcionog djelovanja. Na sastanku su ispred APIK-a učestvovali direktor Elvis Kondžić, zamjenica direktora Damirka Mioč te stručni savjetnici Igor Čorluka i Ilma Vranac.

KONSULTACIJE POSLOVNE ZAJEDNICE U EU DELEGACIJI

Evropska Komisija je pokrenula pripremu godišnjeg Paketa proširenja, koji je objavljen na jesen 2023. godine uključujući Izvještaj o Bosni i Hercegovini (Country Report on Bosnia and Herzegovina 2023) Cilj Izvještaja o Bosni i Hercegovini je da ocjeni napredak u oblasti Evropskih integracija, prije svega političke i ekonomske kriterije te usklađenost sa zakonodavstvom Evropske Unije od objave posljednjeg Paketa proširenja u oktobru 2022. godine. Kako bi osigurala blizak i interaktivan dijalog sa predstavnicima poslovne zajednice i civilnog društva u Bosni i Hercegovini tokom pripreme godišnjeg izvještaja, Evropska Komisija organizirala je konsultacije koje su održane 20. aprila 2023. godine, a na kojem su učestvovali i predstavnici Vijeća stranih investitora u Bosni i Hercegovini. Nakon usmenih konsultacija, učesnici su imali priliku da Evropskoj Komisiji dostave i pisane doprinose koji sumiraju njihova zapažanja u oblastima koja se tiču sfere njihovih aktivnosti i interesovanja.

ONLINE SASTANAK SA GLOBALNOM MREŽOM UREDA FIC-A

Na inicijativu Vijeća stranih investitora u Rumuniji, početkom 2023. godine održan je online sastanak globalnih FIC asocijacija na kojem su učestvovali predstavnici FIC-a iz Rumunije, Republike Moldavije, Severne Makedonije, Srbije, Kosova, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Danske, Letonije, Češke, Albanije, Turske, Indije, Kazahstana u Južne Koreje. Povod za sastanak bila je činjenica da neke od navedenih asocijacija imaju vrlo sličnu organizacionu strukturu i da dijele različite projekte, kao što je „Bijela knjiga“ te imaju iste globalne kompanije članice. Također jedan od razloga za zajedničko okupljanje jeste i to da su sve navedene asocijacije posvećene promociji FDI te da bi bilo od velike koristi za region i međunarodno poslovno okruženje da se povežu i razmjenjuju najbolje prakse, projekte i informacije. Osiguravanjem periodičnog dijaloga ojačao bi se zajednički cilj za podršku direktnim stranim investicijama u ovim zemljama i podsticanje ekonomskog održivog razvoja. Ovaj cilj mogao bi se postići, korištenjem različitih alata za podizanje svijesti o aktivnostima globalnih FIC ureda kao što je objavljivanje zajedničkih publikacija, organiziranje zajedničkih događaja/konferencija sa članovima, ali i vlastima iz svake zemlje, te makro analizama FDI. Također dugoročni cilj bi bio uspostavljanje buduće zajedničkemeđunarodne platforme koja bi institucionalno ujedinila asocijacije posvećene stranim investitorima. Učesnici prvog sastanka, definirali su i prve korake u ostvarivanju navedenih ciljeva, a koje se odnose na međusobno dijeljenje osnovnih informacija o svakoj FIC asocijaciji, zatim definiranje zajedničkih promotivnih aktivnosti, te utvrđivanje okvirne agende za naredne sastanke koji su dogovoreni da se održavaju svaka tri mjeseca.

SASTANAK SA PREDSTAVNICIMA MEĐUNARODNOG MONETARNOG FONDA (MMF)

Predstavnici Vijeća stranih investitora u BiH održali su sastanak 15. maja 2023. godine sa članovima misije Međunarodnog monetarnog fonda koju je predvodila gospođa Alina Iancu, kako bi obavila redovne konsultacije po članu IV Statuta MMF-a sa Bosnom i Hercegovinom za 2023. godinu. Gospođa Iancu i njeni suradnici su razgovarali sa predstavnicima VSI o trenutnoj ekonomskoj situaciji u BiH sa akcentom na efekat preljevanja iz ekonomija Evropske unije te bankarskih previranja iz naprednih ekonomija. Na sastanku je također bilo riječi o inflatornim trendovima, i mjerama podrške vlade, te njihovim efektima i izazovima. Predstavnici VSI dali su i svoj osvrt na trenutno stanje tržišta rada i poslovno okruženje, a razgovarano je i o zelenoj ekonomiji i najavljenog uvođenja CBAM-a, te o procesu digitalizacije i mjerama borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma.

SASTANAK SA MINISTRICOM OKOLIŠA I TURIZMA FBIH

Izvršna direktorica Sanja Miović i koordinatorica za pravne poslove u VSI, Tea Kajan, održale su 7. juna 2023. godine sastanak sa novom federalnom ministricom okoliša i turizma, Nasihom Pozder. Povod sastanka je bio upoznavanje nove ministrice sa djelokrugom rada VSI u BiH te uspostavljanje bliže i dugoročnije suradnje sa ovim ministarstvom u cilju rješavanja ključnih otvorenih pitanja koja su trenutno barijera u kreiranju optimalnog poslovnog i investicionog okruženja u BiH. Predstavnice VSI-a su ministrici adresirale aktualna otvorena pitanja koja su sadržana u posljednjem izdanju „Bijele knjige“ u dijelu koji se odnosi na Okolišne dozvole, pri čemu su prezentirani i mogući pravci rješavanja ovih pitanja. Na sastanku je razgovarano i o pitanjima koje su članice VSI delegirale kao prioritete za rješavanje, kao što je sanacija industrijskih deponija, problemi zbrinjavanja rabljenog ulja, odlaganje industrijskog otpada, te javna insitucionalna podrška za razvoj goriva iz otpada (komunalnog ili industrijskog). Ministrica i njen tim obavezali su se razmotriti otvorena pitanja o kojima je razgovarano te pristupiti hitnom rješavanju onih najprioritetnijih. Federalno ministarstvo okoliša i turizma se također obavezalo dati podršku i pokroviteljstvo svim budućim događajima i inicijativama koje Vijeće planira realizirati.

SASTANAK SA GRADONAČELNIKOM TREBINJA

Izvršna direktorica Vijeća stranih investitora u Bosni i Hercegovini Sanja Miović i koordinatorica za pravne poslove u Vijeću stranih investitora Tea Kajan, 27. februara 2023. godine, održale su sastanak sa gradonačelnikom Grada Trebinja gospodinom Mirkom Čurićem. Na sastanku je razgovarano o mogućnostima investiranja u gradu Trebinju, saradnji sa postojećim investitorima, te aktualnim investicijskim projektima. Posebna tema sastanka bila je inicijativa otvaranja slobodne zone na području grada Trebinja, koji zbog blizine granice sa Republikom Srbijom, Crnom Gorom i Hrvatskom ima odličan potencijal za olakšan spoljno-trgovinski promet, a time bi se omogućilo otvaranje značajnih radnih mjesta u ovom gradu. Izvršna direktorica Vijeća stranih investitora u Bosni i Hercegovini, gospođa Miović istakla je da bi uspostavljanje i unapređenje režima slobodnih zona u Republici Srpskoj dovelo i do povećanja iznosa direktnih stranih investicija. „Slobodne zone kao integralni dio spoljno-trgovinske politike predstavljaju izuzetan mehanizam za privlačenje stranih investicija. Iskustva iz regiona Zapadnog Balkana pokazuju da slobodne zone privlače značajan broj stranih investitora koji trenutno igraju važnu ulogu u ekonomijama ovih zemalja,“ – rekla je direktorica Miović. Također na sastanku je razgovarano i o drugim infrastrukturnim projektima koji su uspješno realizirani u ovom gradu ili čija je realizacija u planu.

SASTANAK SA MINISTROM ENERGETIKE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE FBIH

Predstavnici Vijeća stranih investitora u Bosni i Hercegovini, održali su 13. juna 2023. sastanak sa novim federalnim ministrom energije, rudarstva i industrije, Vedranom Lakićem. Ispred VSI BiH sastanku su prisustvovali izvršna direktorica Sanja Miović, koordinatorica za pravne poslove, Tea Kajan, zatim tim lider radne grupe za energetski sektor i predstavnik kompanije CMS Reich-Rohrwig Hainz, Indir Osmić i predstavnica kompanije Adriatic Metals, Sanela Karić. Cilj sastanka bio je upoznati novog ministra sa djelokrugom rada VSI te predstaviti ključne prepreke sa kojima se investitori suočavaju prilikom ulaganja u energetski sektor Federacije BiH. Na sastanku se razgovaralo i o setu nedavno usvojenih novih zakona (Zakon o električnoj energiji Federacije BiH, Zakon o energiji i regulaciji energetskih djelatnosti u Federaciji, Zakon o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije Federacije BiH) koji bi trebali poboljšati poslovanje i realizaciju investicija u energetski sektor, posebno u obnovljive izvore energije, te doprinijeti što lakšoj energetskoj tranziciji. Ministar je naglasio da usvojeni zakoni sami po sebi nisu dovoljni za adekvatnu primjenu te da je ministarstvo pristupilo izradi neophodnih podzakonskih akata, pri čemu će biti potrebna pomoć i eksperata iz prakse, te pozvao članice VSI da se aktivno uključe u ovaj proces i doprinesu izradi što kvalitetnijih akata koji će omogućiti nesmetanu primjenu zakona. Usvajanje potrebnih podzakonskih akata očekuje se najkasnije u narednih šest mjeseci.

SASTANAK SA SAVJETNIKOM MINISTRA VANJSKE TRGOVINE I EKONOMSKIH ODNOSA BOSNE I HERCEGOVINE

Predstavnici VSI u BiH 12. juna 2023. godine održali su sastanak sa savjetnikom ministra Vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH u Sektoru za energiju, gospodinom Admirom Softićem. Na sastanku se razgovaralo o naporima ovog ministarstva da unaprijedi zakonodavno-pravni okvir u sektoru energije i obavezama koje zemlja BiH ima prema Energetskoj zajednici i uslovima koje Evropska unija je stavila pred BiH u kontekstu energetske tranzicije. Posebno je bilo riječi o novim energetskim zakonima koji su usvojeni na nivou FBiH te na koji način VSI članice mogu doprinijeti usvajanju kvalitetnih podzakonskih akata koji će omogućiti kvalitetnu primjenu istih i omogućiti dodatnu liberalizaciju tržišta električne energije. Gospodin Softić informirao je i pozvao članice VSI-a da se uključe u seriju javnih konsultacija vezanih za donijeti Nacr Integriranog energetskog i klimatskog plana Bosne i Hercegovine za razdoblje do 2030. godine, a koje je održano tokom ljeta u gradovima Banja Luka, Mostar i Sarajevo.

SASTANAK SA PREDSTAVNICIMA GIZ PROJEKTA OPEN REGIONAL FUND FOR SOUTH EAST EUROPE

Izvršna direktorica VSI, Sanja Miović održala je sastanak 15. juna 2023. godine sa predstavnicima GIZ-ovog Otvorenog regionalnog fonda za jugoistočnu Evropu/Modernizacija općinskih usluga, gospodinom Peterom Wolfom i Dejanom Vratonjićem. Cilj sastanka bio je upoznati se sa određenim aspektima novog GIZ projekta modernizacije općinskih usluga i lokalnog ekonomskog razvoja u 6 partnerskih zemalja Zapadnog Balkana (WB6), kako bi se od strane VSI-a dobile perspektive o povlađujućim potrebama i postojećim potencijalima u vezi sa lokalnim ekonomskim razvojem. Poseban fokus na sastanku stavljen je na uloge općina kada je u pitanju lokalni ekonomski razvoj, zatim, potrebe i potencijal u vezi sa socio-ekonomskim oporavkom nakon Covid-19, potencijal općinskih usluga za poboljšanje poslovnog pristupa, potencijal za pokretanje transnacionalnih općinskih partnerstava i klastera kompetencija za zajednički ekonomski razvoj, te prekogranične ekonomske regije i šampione lokalnog ekonomskog razvoja.

SASTANAK SA PREDSTAVNICIMA BRČKO DISTRIKTA, KOORDINATOROM ZA BD U VIJEĆU MINISTARA

Izvršna direktorica, Sanja Miović i Koordinator za pravne poslove, Tea Kajan u Vijeću stranih investitora Bosne i Hercegovine, održale su sastanak 24. oktobra sa gospođom Sanjom Alatović pomoćnicom Koordinatora Brčko Distrikta za politička i građanska pitanja. Povod sastanka bilo je međusobno informiranje o aktivnostima i planovima Vlade Brčko Distrikta i Vijeća stranih investitora u Bosni i Hercegovini, te definiranje pravaca buduće suradnje. Gospođa Alatović informirala je predstavnike VSI, da je Brčko Distrikt nedavno usvojilo novu Strategiju razvoja u okviru koje se želi Brčko Distrikt više promovirati kao destinacija poželjna za strane investitor. U okviru usvojene strategije definirana su tri pravca a koja se odnose prvenstveno na marketing lokacije za investitore, zatim, organiziranje poslovnih susreta sa fokusom na dijasporu, te aktivnosti vezane za regionalnu suradnju. Također na sastanku je spomenuto da Vlada Brčko Distrikta aktivno radi na osnivanju poslovne zone za koju je izrađen već prostorni plan. Učesnici sastanka su razgovarali i o organiziranju zajedničke investicione konferencije u Brčko Distriktu, koja bi trebala biti održana na proljeće 2024. godine, a na kojoj će učestvovati pored domaćih predstavnika privrede i regionalni predstavnici kompanija kao i pripadnici dijaspore. Fokus konferencije bi trebao biti na investicionim potencijalima Brčko Distrikta, poput promocije riječne luke, projekta „zeleni grad“, zona za gradnju solarnih elektrana, projekata pogodnih za realizaciju javno-privatnih partnerstava, te promociju cjelokupne privrede Brčko Distrikta.

SASTANAK SA AMBASADOROM BIH U UAE I BAHREINU

Izvršna direktorica VSI, Sanja Miović 20. jula 2023. godine održala je sastanak sa novoimenovanim ambasadorom Bosne i Hercegovine u Ujedinjenim Arapskim Emiratima i Bahreinu, N.J.E. gospodinom Bojanom Đokićem. Tema sastanka je bila predstavljanje okvirnog plana rada vezanog za ekonomsku diplomaciju ambasade BiH u UAE, računajući na podršku Vijeća stranih investitora u BiH, posebno uzimajući u obzir poslovne veze koje naša asocijacija ima sa značajnim poslovnim partnerima iz UAE. Poseban fokus novog ambasadora će biti posvećen nastavljanju procesa koji su započeli učešćem BiH na EXPO 2022 u Dubaiju, gdje poslovna delegacija iz BiH uspostavila bližu suradnju sa ovim tržištima što je rezultiralo i nekim konkretnim zajedničkim projektima i promocijom turističke ponude BiH. Novi ambasador je istakao da će njegov prvi angažman biti rad na postizanju izuzeća od zahtjeva za ulaznu vizu za građane BiH u UAE. Ambasador Bosne i Hercegovine u UAE, Bojan Đokić predao je 16. augusta 2023. godine akreditivna pisma predsjedniku Ujedinjenih Arapskih Emirata Šeiku Mohammedu Bin Zayedu Al Nahyanu.

UČEŠĆE NA SASTANKU POVODOM FDI ASSESSMENT PROJEKTA - BIH + CR

Predstavnici Vijeća stranih investitora u Bosni i Hercegovini bili su sudionici zajedničkog sastanka koje je organiziralo Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, 26. juna 2023. godine u Sarajevu. Povodom okupljanja svih stakholdera od strana ministarstva bio je započeti projekat "Aid for Trade – Evaluation of foreign direct investment and improvement of the investment environment" („Pomoć za trgovinu – Evaluacija direktnih stranih ulaganja i poboljšanje investicionog ambijenta“) koji financira Ministarstvo industrije i trgovine Češke Republike. Glavni cilj projekta je kreiranje FDI (Foreign Direct Investment) metodologije za bosanskohercegovačke predstavnike i prezentiranje češkog iskustva sa transpozicijom Uredbe Evropske unije 2019/452 (Mehanizam za FDI screening). Na sastanku su svi pozvani zainteresirani učesnici razgovarali o vremenskom okviru projekta, glavnim ciljevima projekta, očekivanjima koje stakeholderi imaju od projekta, oblastima koje su ključne za Bosnu i Hercegovinu, te metodologiji – strukturi i rezultatima projekta. U okviru projektnih aktivnosti planirano je i studijsko putovanje za pet bosanskohercegovačkih predstavnika u Češku.

KONSTITUIRAJUĆA SJEDNICA SAVJETA STRANIH INVESTITORA VLADE FBIH

Vijeće stranih investitora u Bosni i Hercegovini učestvovalo je na prvoj konstitutivnoj sjednici Savjeta za strane investitore Federacije Bosne i Hercegovine (SSI). Novi saziv Savjeta održao je 12. jula 2023. godine, u sjedištu Vlade FBIH u Sarajevu, prvu, konstitutivnu, sjednicu. Predsjednik Savjeta je federalni ministar trgovine Amir Hasićević, a za zamjenicu je izabrana federalna ministrica okoliša i turizma Nasiha Pozder. Ministar Hasićević je novom Savjetu zaželio uspješan rad, predloživši da uz redovna izvještavanja Savjet ubuduće konkretizuje svoje prijedloge, mišljenja i savjete, a sve s ciljem stvaranja što boljih preduslova za povećanje stranih investicija. SSI FBIH je savjetodavno tijelo Vlade FBIH, osnovano radi pomaganja i podsticanja stranih investicija, unapređivanja ukupnog poslovnog ambijenta za strane investitore u Federaciji, a koje upotpunjava koordinaciju i saradnju institucija federalnog, kantonalnog i lokalnog nivoa u oblasti stranih investicija. Zadaci savjeta, između ostalog, su analiza poslovnog okruženja za strane investicije i predlaganje poduzimanja mjera i postupaka radi otklanjanja prisutnih ograničavajućih faktora za strane investitore, ali i inicira izmjene propisa kojim se podstiču i olakšavaju strana ulaganja. Naši članovi kao i sama asocijacija Vijeća stranih investitora u BiH će nastaviti da pružaju punu podršku partnerima u Vladi Federacije BiH na implementaciji politika i praksi koje imaju za cilj poboljšanje poslovnog ambijenta, pružanje podrške postojećim i privlačenje novih investitora.

VSI PODRŽAO KONFERENCIJU „OTPAD – RESURS ZA RAZVOJ CIRKULARNE EKONOMIJE U BIH“

Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH i konzultantska kompanija nLogic Advisory sa partnerima Privrednom komorom Republike Srpske, Ekopakom i drugim operaterima sistema za upravljanje ambalažom i ambalažnim otpadom u Bosni i Hercegovini su odlučili napraviti iskorak i organizirati tematsku konferenciju sa fokusom na upotrebu otpada kao resursa. Cilj konferencije koja je održana u Sarajevu u periodu od 7. do 8. decembra 2023. godine, bio je uspostavljanje saradnje naučnog, stručnog, privrednog i komunalnog sektora radi pokretanja diskusije o inovativnim strategijama, tehnologijama i politikama koje promoviraju smanjenje i nove upotrebe otpada, recikliranje i principe cirkularne ekonomije kako bi se stvorilo čišće i zdravije okruženje za buduće generacije. Otpad je neizbježan produkt našeg postojanja, i samo praktikovanjem reciklaže, bez drugih mjera, možemo 60% otpada ponovo učiniti korisnim resursom, stoga je svrha konferencije bila da sa ključnim akterima detektira određene smjernice unapređenja upravljanje otpadom sa tehnološkog i ekološkog aspekta te njegove dalje upotrebe kao resursa. Na dvodnevnoj konferenciji imali smo priliku čuti izvrsne prezentacije i panel diskusije na temu energetskog potencijala biootpada, mogućnostima proizvodnje RDF-a u FBiH, efikasnim sistemima za upravljanje otpadom kao i dobrim praksama cirkularne ekonomije koje su implementirane u BiH i drugim zemljama. Vijeće stranih investitora BiH na konferenciji je predstavila Tea Kajan, koordinator za pravne poslove, koja je u svojoj prezentaciji i održanoj panel diskusiji govorila o utjecaju ESG standarda na razvoj cirkularne ekonomije, posebno uzimajući u obzir da održivost životne sredine igra ključnu ulogu u razvoju kružne ekonomije, te da investitori sve više koriste kriterijume zaštite životne sredine, društva i upravljanja (ESG) za procjenu uticaja kompanija na životnu sredinu, etičke prakse i finansijski učinak. Zaključeno je da kompanije koje daju prioritet ESG faktorima vjerovatnije će usvojiti i održive prakse koje podržavaju tranziciju ka cirkularnoj ekonomiji. S obzirom da je Vijeće stranih investitora BiH prepoznato kao društveno odgovornu asocijaciju, na kraju konferencije uručena mu je i zahvalnica za podršku i promoviranje razvoja cirkularne ekonomije u Bosni i Hercegovini.

VSI UČESNIK UNDP PARTNERSKE PLATFORME ZA ZELENU TRANZICIJU

Prateći diskusiju započetu tokom Sedmice održivog razvoja 2023, i odgovarajući na interes koji su iskazali brojni sudionici, UNDP je u partnerstvu sa Ministarstvom spoljne trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, okupio sve zainteresirane strane i pokrenuo Partnersku platformu za zelenu tranziciju kao neformalni prostor za umrežavanje i razmjenu znanja i ideja koje ubrzavaju zelenu tranziciju u Bosni i Hercegovini. Fokus prvog sastanka bio je na dekarbonizaciji i klimatskim promjenama. Koordinatorica za pravne poslove u VSI, Tea Kajan, prisustvovala je prvom sastanku koji je održan 18. decembra 2023. godine u Sarajevu. Cilj sastanka bio je da okupi predstavnike javnog i privatnog sektora, akademske zajednice i civilnog društva za razgovor o svrsi i funkcijama Partnerske platforme za zelenu tranziciju u Bosni i Hercegovini, kao neformalne mreže koju vodi Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, a koja omogućava razmjenu znanja, rješenja i ideja širom ekosistema koji može ubrzati zelenu tranziciju u Bosni i Hercegovini. Ovim nastojanjima se želi potaknuti kolektivno razmišljanje o tome kako bi zelena ekonomija i društvo u Bosni i Hercegovini mogli izgledati u budućnosti i identificirati prioritarna područja u kojima napori mogu donijeti brže pozitivne promjene, te sagledati stanje i postojeće dobre prakse (domaće i međunarodne) u oblasti dekarbonizacije i klimatskih promjena u BiH.

VSI PODRŽAO 12. SARAJEVO BUSINESS FORUM

Vijeće stranih investitora u Bosni i Hercegovini bilo je ponosni partner najznačajnijeg investicionog foruma koji se odražava u Bosni i Hercegovini - 12. Sarajevo Business Forum (SBF) koji je organiziran u periodu od 17. do 18. maja 2023. godine u Hotelu Hills Sarajevo. Na drugom danu Sarajevo Business Forumu učestvovao je predsjednik Vijeća stranih investitora u BiH, gospodin Branimir Muidža na panelu "Successful Investment Stories of the Region". Pričajući o iskustvima stranih investitora u Bosni i Hercegovini i regionu, gospodin Muidža naglasio je da do sada ni jedan ozbiljan investitor nije napustio zemlju, te da u gotovo svakom privrednom sektoru u BiH u top tri nalaze se po dva strana investitora, što dokazuje da je ova zemlja puna potencijala za privlačenje direktnih stranih investicija. Naglasio je da je vrlo važno da političari počnu što više slušati poduzetnike i osluškivati kompanije, jer su oni ti koji znaju kako nešto potpuno novo kreirati, kako investirati, održati, razvijati i unaprjeđivati poslovanje. Na istom panelu učestvovao je gospodin Paul Cronin CEO Adriatic Metals PLC, kompanije iz Ujedinjenog Kraljevstva i članice Vijeća stranih investitora u Bosni i Hercegovini. Gospodin Cronin je podijelio svoja iskustva prilikom implementacije jedne od najvećih i najznačajnijih investicija u rudarskoj industriji koje su realizirane u Bosni i Hercegovini.

VSI ODRŽAO PANEL U OKVIRU SARAJEVSKE ENERGETSKE I KLIMATSKE SEDMICE 2023.

U organizaciji Privredne/Gospodarske komore Federacije Bosne i Hercegovine i brojnih domaćih i međunarodnih partnera i institucija, prva „Sarajevska energetska klimatska sedmica SECW 2023, održana je u periodu od 25. do 29. septembra 2023. godine i okupila je preko 1000 stručnjaka iz svih krajeva svijeta, te preko 200 panelista koji su obrazložili sve segmente kompletne energetske tranzicije u BiH, koju je potrebno do kraja implementirati do 2050. godine. Povezivanjem stručnjaka iz oblasti energetike sa resornim ministarstvima na svim nivoima vlasti kao i sa stranim fondovima i investitorima za implementaciju projekta realizacije energetske tranzicije u BiH, ključni je zadatak održane „Sarajevske energetske i klimatske sedmice“. Na četvrtom danu Sarajevske energetske i klimatske sedmice predstavio se VSI zajedno sa svojim članicama kroz panel diskusiju o održivosti kompanija kroz uvođenje ESG standarda u poslovanju. Kroz zanimljivu diskusiju, u ulozi moderatora, učesnike je vodila Tea Kajan, koordinator za pravne poslove u Vijeću stranih investitora, dok su panelisti bili Samila Brkić, ESG menadžer u PwC Bosnia and Herzegovina, Almir Bajtarević, predstavnik rukovodstva za kvalitet i zaštitu okoliša u Tvornici cementa Kakanj, Vildana Mahmutović, voditelj Odjela za održivost u Adriatic Metals Plc, Berin Lakomica, direktor sektora za poslovanje sa privredom u NLB Banci Sarajevo, Elma Veledar Arifagić, partner i su-osnivač advokatskog ureda dmb partners, koji su sa posjetiocima konferencije podijelili svoja iskustva i najbolje prakse kada je u pitanju implementacija ESG strategija. Prije samog panela, izvršna direktorica VSI, Sanja Miović predstavila je rad Vijeća i dala kratak osvrt na dosadašnje aktivnosti koje je Radna grupa za ESG pri Vijeću stranih investitora u BiH sprovela, te najavila naredne aktivnosti.

VSI PARTNER NA REALIZACIJI PROJEKTA "READY"

VSI u BiH, Agenciji za razvoj preduzeća – EDA iz Banja Luke i Elektrotehničkom fakultetu u Banja Luke, početkom novembra 2023., povjerena je realizaciju projekta READY - Resource Efficiency Advanced by Digitalization in Manufacturing SMEs (Unapređenje efikasnosti resursa naprednom digitalizacijom u proizvodnim MSP). Projekat READY je podržan u okviru projekta "Inovacije i digitalizacija malih i srednjih preduzeća u Bosni i Hercegovini/EU4DigitalSME" koji sufinansiraju Evropska unija i Savezno ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj Savezne Republike Njemačke (BMZ), a implementira Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH. Svrha projekta je pružanje podrške zainteresiranim privatnim društvima iz kategorije MSP u BiH u privatnom vlasništvu, sa ciljem unapređenja energetske menadžmenta uvođenjem digitalnih rješenja. Podrška će preduzećima biti osigurana u nabavci senzorske opreme i savjetodavne podrške u uvođenju digitalnih rješenja u oblasti energetske menadžmenta. Tehnička podrška će biti pružana tokom trajanja projekta, s tim da sve aktivnosti trebaju biti okončane do kraja juna 2024. godine. EDA Banja Luka ima ulogu vodećeg aplikanta, preuzimajući upravljanje projektom, administraciju, izvještavanje i promotivne aktivnosti, kao i fokusiranje na aktivnosti razvoja modela spremnosti za digitalni i energetske menadžment za proizvodna mala i srednja preduzeća i upravljanje aktivnostima primjene tehnologije senzora za praćenje energetske sistema testiranja i pilotiranja u proizvodnji malih i srednjih preduzeća. Elektrotehnički fakultet u Banjoj Luci fokusirat će se na aktivnosti programa obuke, kao i pružanje podrške ostalim projektnim aktivnostima, po potrebi, dok će Vijeće stranih investitora učestvovati u projektnim aktivnostima promovirajući umrežavanje i regionalnu razmjenu praksi i iskustava, kao i po potrebi podržavati druge projektne aktivnosti. Svi partneri će intenzivno surađivati na aktivnostima regionalnog transfera tehnologije i promoviranju dobrih praksi READY projekta kao i na promoviranju partnerstva između industrije, akademske zajednice i think tank organizacija.

UČEŠĆE NA JAVNIM KONSULTACIJAMA NACRTA NECP BIH

Vijeće stranih investitora u Bosni i Hercegovini i njegove članice učestvovala su u javnim konsultacijama koje su organizirane povodom pripreme Nacrta Integriranog energetske i klimatske plana Bosne i Hercegovine za razdoblje do 2030. godine (NECP BiH). Koordinator u izradi ovog važnog dokumenta je Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine (MVTEO) koje je nacrt NECP-a pripremio i dostavio relevantnim stakeholderima 30. juna 2023. godine. Pored sudjelovanja u formiranim radnim grupama gdje su stakeholderi dali svoj značajan doprinos na pripremi ovog dokumenta, sve zainteresirane strane su mogle dostaviti i svoje pisane komentare najkasnije do 20. jula 2023. godine. Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine u saradnji sa Ministarstvom energetike i rudarstva Republike Srpske i Federalnim ministarstvom energije, industrije i rudarstva tokom ljeta 2023. godine, pokrenulo seriju javnih konsultacija vezanih za nacrt Integriranog energetske i klimatske plana Bosne i Hercegovine, a koje su održane u Banja Luci, Mostaru i Sarajevu. Prve javne konsultacije nacrt NECP BiH su održane u gradu Banja Luka, 14. jula 2023. godine, u Mostaru su održane 18. jula 2023. godine, a u Sarajevu su održane 20. jula 2023. godine.

DODIJELJENE FIPA NAGRADE „NAJZNAČAJNIJI INVESTITOR U BIH“

Agencija za unapređenje stranih investicija u BiH (FIPA) organizirala je 20. decembra 2023. godine u Mostaru manifestaciju pod nazivom "Izbor najznačajnijeg investitora u BiH" za 2023. godinu. FIPA već 18 godina organizira ovu manifestaciju kako bi iskazala zahvalnost stranim kompanijama koje ulažu u BiH, zapošljavaju bh. građane i doprinose ekonomskom razvoju naše zemlje. Za 2023. godinu, 12 kompanija je primilo plaketu za postignute rezultate u poslovanju, a među njima su se našle i članice Vijeća stranih investitora u BiH, su Telemach BH i Adriatic Metals Plc, kao dobitnici ovog prestižnog priznanja. Izvršna direktorica VSI, Sanja Miović bila je član komisije zadužene za odabir najznačajnijeg investitora u Bosni i Hercegovini za 2023. godinu. Gospođa Miović kao član komisije i član Upravnog odbora FIPA-e imala je čast uručiti ovu nagradu. „Njihova nepokolebljiva posvećenost razvoju lokalne zajednice, zajedno sa dosljednim godišnjim ulaganjima, služi kao dokaz uspješne i društveno odgovorne poslovne prakse koja okuplja međunarodne i domaće profesionalce. Ovi investitori ostaju nepokolebljivi u svojoj opredijeljenosti za saradnju sa vlastima na svim nivoima u Bosni i Hercegovini, s ciljem poboljšanja poslovnog okruženja i privlačenja više investicija. Naši članovi, pored ostalih značajnih investitora, nastavljaju da budu najbolji ambasadori Bosne i Hercegovine i s toga im još jednom čestitam!“ – rekla je Miović

Addiko Bank

C/M/S/ Reich-Rohrwig Hainz

karanovic/partners

KOLEKTOR

MARIĆ & Co

SHP CELEX

VSI GODIŠNJAK 2023.

Izdavač: Vijeće stranih investitora
Uredništvo: Ured VSI

VSI – Vijeće stranih investitora

Fra Anđela Zvizdovića 1/B14,
71 000 Sarajevo, BiH
Tel: +387 33 295 880
Fax: +387 33 295 889
www.fic.ba info@fic.ba